

mange Gange kunne de blive meget store, f. Eks. til Rejser og lignende. Disse Udgifter skulle jo paalignes af Sogneraadet. Men det bliver maaske vanskeligere at komme udenom det, og det bliver da Menighedsraadets egen Sag at være saa sparsommelig og økonomisk som muligt. Men hvad det første Spørgsmaal angaar, synes jeg, man bestemt maa kræve, at Sogneraadene faa Indflydelse paa Fastsættelsen deraf.

Det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) sagde, at der ikke var noget stærkt Ønske om at faa Menighedsraad. Men hvis han vilde henvende sig til Folkets brede Lag, tror jeg sikkert, han vilde faa at mærke, at der er et stærkt Ønske om at faa Menighedsraad indført igen. Det vakte Uvillie adskillige Steder, da Menighedsraadene faldt bort i Fjor. Jeg ved meget godt, at der er mange, som ikke ønske dem og mene, at de kunne undvære dem, det have vi jo ogsaa hørt herinde i disse Dage. Men jeg tror, at naar vi spørge Befolkningen i Almindelighed, ønske de Menighedsraadenes Genoprettelse, saa at denne Foranstaltning vil møde Velvillie. Vi maa jo ogsaa huske paa, at Menighedsraadsloven, som den virkede i de 6 Aar, kun var en Begyndelse. Efter min Mening bliver det bedre, jo længere den virker. Der er vakt adskillig Interesse indenfor Sognemenighederne, og den tror jeg sikkert vil styrkes, naar vi paa ny oprette disse Menighedsraad. Jeg skal dermed anbefale Forslaget i det Haab, at baade Ministeren og det Udvalg, der bliver nedsat, ville tage Hensyn til mine Ønsker om Ændringer.

Keiser-Nielsen: Da jeg overfor det foreliggende Lovforslag indtager et Særstandpunkt, idet mit Parti ellers staar samlet og er meget stemt for, at Lovforslaget fremmes saa hurtigt som muligt, medens jeg efter min Stilling ikke kan stemme for det, ser jeg mig nødsaget til at motivere dette Særstandpunkt — jeg haaber, jeg skal kunne gøre det kort uden at sinke Tingets Tid.

Det Løfte, Grundloven har givet i den Paragraf, der omhandler Folkekirken, lyder jo saaledes: „Folkekirken Forfatning ordnes ved Lov”. Nu er der jo ingen, der er i Tvivl om, at Grundlovens Mening

har været den, at der virkelig skulde tilvejebringes en Ordning. Naar Folkekirken ordnes ved Lov, er det altsaa Meningen, at den Institution, som hedder den danske Folkekirke, skulde ordnes, og at denne Ordning tillige skulde være en Styrkelse af den danske Folkekirke. Man har nu ment, at naar den fik en Lovgivning, altsaa blev ordnet ved Lov, blev den ogsaa mere konsolideret. Men hvis man ser paa den hittidige Lovgivning, som har berørt de folkekirkelige Forhold, maaske med en enkelt Undtagelse — nemlig hvad der skete i 1903 —, mener jeg, vi maa sige om hele denne Lovgivning, at den i Virkeligheden ikke gaar ud paa at ordne Folkekirken, men, hvis man kunde bruge det Udtryk, at uordne den. Den er i det hele taget gaaet ud paa at opløse Folkekirken, altsaa den Lovgivning, der har været foretaget ved Sognebaandsløsnings- og Valgmenighedsloven, og den Lovgivning, der tænkes foretaget ved de nu foreliggende Lovforslag, er en Lovgivning, der gaar ud paa at opløse Folkekirken. Det har jo ogsaa været fremhævet af flere Talere her i Tinget. Den højtærede Kultusminister har ogsaa selv udtrykkelig fremhævet, at han vilde ingen Forfatning og ansaa ogsaa sine Lovforslag for at gaa den samme Vej som den tidligere Lovgivning, nemlig i Retning af en Opløsning af Folkekirken og Indførelse af frikirkelige Tilstande. Hvor meget og hvad man end kan og vil sige om, at den tidligere Lovgivning, Valgmenighedsloven og Sognebaandsløsningsloven, har været nødvendig, været en Ventil for, at der ikke skulde ske Brud indenfor Folkekirken, kan man ikke komme udenom, at en Ordning indenfor Folkekirken var det ikke, det var i Virkeligheden noget, der førte hen imod den Opløsning af Folkekirken, som altsaa ventedes en Gang at komme, naar vi kom over til frikirkelige Tilstande.

For hvis Skyld blev den Lovgivning foretaget? Naar vi se efter, bleve jo Valgmenighedsloven og Sognebaandsløsningsloven nærmest givne for Grundtvigianernes Skyld, og man kunde sige, at de opløsende Bestemmelser, som nu ligger paa Tingets Bord, ere dels atter Indrømmelser til Valgmenighederne, og dels er der jo ogsaa denne lille Bestemmelse om Femtedels-